

**Андрій Янковець**

Кандидат педагогічних наук, доцент,  
доцент кафедри англійської мови,  
Національна академія Державної прикордонної служби України  
ім. Богдана Хмельницького, м. Хмельницький  
<https://orcid.org/0000-0001-9126-9205>  
[avyankovets@ukr.net](mailto:avyankovets@ukr.net)

**Ірина Бец**

Кандидат педагогічних наук,  
старший викладач кафедри англійської мови,  
Національна академія Державної прикордонної служби України  
ім. Богдана Хмельницького, м. Хмельницький  
<https://orcid.org/0000-0001-8241-5493>  
[irchikan79@ukr.net](mailto:irchikan79@ukr.net)

**Олена Янковець**

Старший викладач кафедри німецької та другої іноземної мови  
Національна академія Державної прикордонної служби України  
ім. Богдана Хмельницького, м. Хмельницький  
<https://orcid.org/0000-0002-1323-8099>  
[alena\\_kaflevska@ukr.net](mailto:alena_kaflevska@ukr.net)

## **ВИКОРИСТАННЯ АУДІО І ВІДЕО МАТЕРІАЛІВ З ІНТЕРНЕТ- РЕСУРСІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ ПРОФЕСІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО АУДІЮВАННЯ У ВІЙСЬКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ**

У статті розглядається можливість використання аутентичних онлайн аудіо і відеоматеріалів для навчання професійно-орієнтованого аудіювання та формування англомовної комунікативної компетентності в аудіюванні курсантів вищих військових навчальних закладів. У вступній частині статті акцентується увага на відносно невеликій кількості досліджень в галузі навчання англомовного професійно-орієнтованого аудіювання у військових вишах. Наслідком чого є використання обмеженої кількості аудіо і відео матеріалів в навчальному процесі і низька якість занять, розроблених на їх основі. В основній частині статті наголошується на необхідності виділення однакової кількості часу для формування і розвитку всіх мовленнєвих макро-навичок в тісній взаємодії і на основі автентичних професійно-орієнтованих матеріалів. Визначається роль вміння аудіювання у розвитку англомовної професійно-орієнтованої комунікативної компетентності курсантів. Продемонстрований потенціал використання автентичних аудіо та відео матеріалів для навчання різним видам комунікативної діяльності, розвитку мовних і мовленнєвих навичок. Також пропонуються для використання в навчальному процесі поширені Інтернет-джерела автентичних професійно-орієнтованих аудіо і відео матеріалів і ключові критерії їх відбору. Критерії відбору визначаються потребами курсантів, програмою навчання англійської мови та якістю аудіо і відео матеріалів. У заключній частині статті розглядається можливість формування і вдосконалення компетентності курсантів військових закладів освіти у професійно-орієнтованому аудіюванні в процесі реалізації технології змішаного навчання – використання екстенсивного та інтенсивного аудіювання, а також впровадження послідовної серії занять із використанням аудіо та відео.

**Ключові слова:** професійно-орієнтоване навчання; компетентність в аудіюванні; вищий військовий навчальний заклад; аутентичні онлайн аудіо та відео матеріали; серія послідовних занять з аудіо та відео; екстенсивне та інтенсивне аудіювання.

## 1. ВСТУП

**Постановка проблеми.** Сьогодні курсанти військових закладів вищої освіти можуть брати участь у різноманітних заходах англійською мовою як за спеціалізацією, так і для комунікації: лекціях, семінарах, веб-трансляціях, вебінарах, міжнародних конференціях, круглих столах, роботі з навчальними матеріалами, подкастами, дебатах та командних проектах. Успіх професійно-орієнтованої комунікації значною мірою залежить від вміння аудіювання та говоріння курсантів. Їх ефективний розвиток і використання, у свою чергу, визначається широким спектром факторів. Одним з них є застосування професійно-орієнтованих аудіо- та відеоматеріалів, а саме їх якість, кількість, систематичне та циклічне використання. У більшості опублікованих книг з англійської мови для спеціальних потреб (ESP) та для академічних цілей (EAP) найменш представлені види діяльності – це аудіювання, а інші чотири макро-діяльності не мають у своєму супроводі аудіо- та відео- забезпечення.

Формування компетентності у професійно-орієнтованому аудіюванні на основі автентичних онлайн професійно орієнтованих аудіо- та відеоматеріалів у вищих військових навчальних закладах як і раніше залишається найменш дослідженим з усіх мовних компетенцій. Серед основних причин ігнорування та епізодичного використання аудіювання викладачами ESP та EAP є: 1) аудіювання розглядається викладачами як додатковий продукт говоріння в системі викладання мови; 2) психологічна та лінгвістична складність, що притаманні аудіюванню, його рівні сприйняття, шляхи їх визначення та 3) складність дослідження аудіювання [2, с. 161; 9, с. 80]. У минулому цьому процесу перешкоджала відсутність відповідних аутентичних професійно-орієнтованих матеріалів для аудіювання. В даний час ситуація стрімко змінилася завдяки розвитку нових інформаційних технологій і наявності в Інтернеті широкого спектра безкоштовних аудіо і відео матеріалів. У результаті роль і місце аудіювання у навчанні та викладанні іноземних мов також зазнали

значних змін. Доступність безкоштовних онлайн-аудіо- та відеоматеріалів відкрила можливості для розробки абсолютно нових серій навчальних занять з англійської мови.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** На сьогоднішній день проведено низку досліджень щодо тестування навичок аудіювання (О. Кміт, Ю. Крапчатова), навчання аудіюванню для складання екзаменів (S. Burges, K. Head), навчання студентів на лекціях (С. Губарева, Т. Макаревич), послідовності навчання аудіюванню (J. Harmer) і інтеграційних навичок аудіювання з стратегіями навчання (А. Міхіна, В. Holden). Також є дослідження з використання аудіо- та відеоматеріалів для навчання говорінню (А. Чужик, Л. Калініна, О. Конотоп, Н. Петранховська, Є. Щукіна), читанню (В. Черниш), аудіюванню студентів у вищих лінгвістичних школах (О. Бочкарова, О. Мацнева, В. Перлова, О. Сиваченко, Р. Вікович) та нелінгвістичних школах (Л. Іванова, Н. Новоградська-Морська).

**Метою статті** є вивчення поточного потенціалу аутентичних професійно-орієнтованих аудіо- та відеоматеріалів в режимі он-лайн для навчання аудіюванню та формування у курсантів комунікативної компетентності з англійської мови у вищих військових навчальних закладах. Завданням даного дослідження є: 1) з'ясувати роль і місце аудіювання в системі викладання та навчання ESP і EAP; 2) визначити які і яким чином повинні використовуватися аудіо- та відеоматеріали для навчання ESP та EAP у вищих військових навчальних закладах.

## **2. РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ**

Серед керівних методологічних принципів викладання англійської мови як іноземної у вищих навчальних закладах визначаються: 1) принцип інтегрованого навчання всіх мовних навичок, видів діяльності та аспектів мови; 2) принцип професійної орієнтації та 3) принцип автентичності навчальних матеріалів [5, с. 74]. Дотримання цих принципів у навчанні означає одночасний розвиток всіх мовних умінь (аудіювання, говоріння, письма, читання та

перекладу) відповідно до професійних потреб курсантів і на основі автентичних матеріалів.

У комунікативній діяльності найчастіше використовуються таке вміння як аудіювання. Майже кожна комунікативна діяльність передбачає аудіювання. Це полегшує набуття інших мовних навичок і може значно поліпшити їх [10, с. 168]. Чим більше курсанти слухають аудіо- та відеоматеріали, які доступні для сприйняття, тим більше вони розуміють, вивчають і практикують англійську мову. Наприклад, найкращий спосіб навчити курсантів, як готувати та проводити ефективні презентації, - продемонструвати їм реальні презентації та допомогти проаналізувати їхню структуру, стиль, переваги та недоліки.

Є багато причин для застосування аудіювання у навчальному процесі. Залучаючи курсантів до аудіювання різноманітних автентичних матеріалів, ми можемо допомогти їм збагатити свій словниковий запас, поліпшити знання з граматики, навички вимови, аудіювання, говоріння та письма. Аудіювання професійно-орієнтованих матеріалів задовольнить потреби курсантів і допоможе їм розширити свої спеціальні знання. Крім того, використання автентичного аудіо- та відеоматеріалу в навчанні мов надає ідеальну можливість слухати не тільки своїх викладачів та одногрупників, але й носіїв англійської мови та іноземців з різними акцентами та швидкістю мовленням. Наведені вище причини для аудіювання автентичних професійно-орієнтованих матеріалів на всіх етапах викладання та навчання мови значною мірою сприятимуть підвищенню інтересу та мотивації курсантів, а отже, навчання та викладання ESP та EAP стануть більш ефективними.

Таким чином, беручи до уваги всю вищезазначену інформацію про важливість аудіювання, ми повністю погоджуємося з Джеремі Хармером, який стверджує, що «ми повинні прагнути використовувати матеріал для аудіювання для якомога більшої кількості цілей – для відпрацювання різноманітних навичок і як вихідний матеріал для інших видів діяльності – до того, як студенти остаточно втомлюються від нього» [7, с. 310].

На сьогоднішній день важливість і фундаментальна роль аудіювання у вивченні мови зростає завдяки розвитку сучасних інформаційних технологій, які розкривають нові можливості для викладання та вивчення англійської мови завдяки наявності безкоштовних онлайн аудіо- та відеоматеріалів. Однак ефективність та успішність використання аутентичних аудіо- та відеоматеріалів в режимі он-лайн залежить від їхньої якості, кількості та методології їх застосування при вивченні та викладанні ESP та EAP.

Під «якістю» ми маємо на увазі не тільки відтворення звуку та відео, але й мову, що використовується в аудіо тексті, її застосування, точність, організацію, пов'язаність, вимову дикторів (використання наголосу, ритму, інтонації) і рівень артикуляції. Термін «кількість» охоплює обсяг і тривалість аудіо- та відео- тексту, представленого для аудіювання, кількість його презентацій і частоту використання різних матеріалів для аудіювання на розділ. Нарешті, що не менш важливо, є методика застосування аудіо- та відеоматеріалів. Вона передбачає процедури планування та проектування послідовностей для аудіювання на основі вибраних аудіо- та відеоматеріалів.

Для того, щоб відібрати відповідні аудіо- та відеоматеріали, слід визначити критерії для їх відбору, і необхідно знати їхні доступні джерела. Відповідно до Програми з англійської мови для професійного спілкування [6, с. 34, с. 54] відповідні аудіо- та відеоматеріали 1) повинні відповідати навчальним цілям і змісту навчального плану з англійської мови; 2) бути орієнтованими на курсанта та враховувати їхню базову підготовку – їх попередні знання, початкові та цільові рівні володіння мовою, інтереси, мотивацію, навчальні та цільові потреби; 3) забезпечити можливості самостійної роботи курсантів; 4) бути професійно-орієнтованими для розвитку не тільки мовних, але й професійних знань і навичок. Це загальні основні критерії відбору. Більш детальний аналіз аудіо- та відеоматеріалів повинен також включати наступні критерії: актуальність, складність, термінологію та змістовність, логічну повноту, інформаційно-комунікаційну цінність, автентичність, мотиваційну силу, відповідність галузі навчання та знання курсантів у своєму

професійному полі – тривалість і обсяг записаного аудіо- або відеоматеріалів [1, с. 67; 3, с. 78; 4, с. 111].

Отже, керівні критерії для вибору аудіо та відео визначаються курсантами, навчальною програмою навчального закладу та якістю автентичного аудіо- та відеоматеріалу. Викладачі ESP та EAP у вищих військових навчальних закладах можуть знайти в Інтернеті велику кількість спеціалізованих аудіо- та відеоматеріалів, пов'язаних з навчанням. Найбільш поширеними та «надійними» джерелами (зі стандартною грамотною мовою) є лекції викладачів різних університетів, рекламні оголошення, розміщені в Інтернеті компаніями, які рекламують свою продукцію та послуги, документальні фільми, науково-популярні фільми, аудіо- супровід презентацій до наукових статей, що можуть використовуватися для вебінарів. Аудіо супровід презентацій – це новий формат, який набирає популярність і дає авторам можливість ознайомити слухачів з їхніми дослідженнями та належно оцінити їх. Презентації розробляються авторами статей і розміщуються в Інтернеті за допомогою відомих світових корпорацій. Кожна презентація триває від 4 до 5 хвилин. Презентації дуже зручні для використання, оскільки вони не вимагають скорочення. Їхнє прослуховування та перегляд можуть покращити не тільки навички аудіювання, але й письма та говоріння, які курсанти зможуть застосувати в майбутньому, щоб створювати аудіо супровід презентацій до власних статей та успішно брати участь у наукових конференціях. Розуміння аудіо супроводу презентацій також може допомогти курсантам вибирати необхідні для своїх наукових праць статті та легше орієнтуватися у світі наукової літератури.

Автентичні аудіо- та відеоматеріали в мережі Інтернет є впливовим і потужним інструментом у викладанні та вивченні мов. Проте варто зазначити, що вони можуть стати таким інструментом лише у випадку їх систематичного та циклічного використання в процесі формування та розвитку всіх макро-навичок на всіх етапах викладання та вивчення іноземної мови. Без добре розробленої методології їх застосування в навчанні та викладанні ESP та EAP

вони є сирим будівельним матеріалом для формування та розвитку комунікативної компетентності курсантів.

Змішані послідовності занять з вивчення та аудіювання. Нова методика повинна включати: 1) впровадження змішаного навчання, тобто навчання в класі та самостійне вивчення під час самостійної роботи і 2) розробку і застосування абсолютно нових серій послідовних занять з використанням аудіо та відео [7, с. 303].

Згідно навчального Оксфордського словника [11], «серія – це сукупність подій, дій, чисел і т. д., які мають певний порядок і призводять до конкретного результату». Під серією послідовного аудіювання ми маємо на увазі набір завдань до одного аудіо- або відеоматеріалу, розташованого в певному послідовному порядку з метою допомогти курсантам отримати як глобальне, так і детальне розуміння аудіо текстів, а також покращити свої мовні навички та знання. Після виконання такої серії курсанти повинні отримати глибоке і повне розуміння аудіо тексту.

Кожна серія аудіювання повинна включати завдання екстенсивного та інтенсивного аудіювання з вивченої теми. Ми поділяємо думку Джеремі Хармера, який запропонував поєднувати та використовувати екстенсивне (поза класом) та інтенсивного аудіювання (у класі) для набуття та вдосконалення навичок аудіювання [7, с. 303]. Змішування екстенсивного та інтенсивного аудіювання дає курсантам більшу автономію та надає можливості для самостійного вивчення. Розробники серій ESP та EAP повинні вибирати та оцінювати аудіо тексти для того, щоб вирішити, які матеріали, в якому порядку та для яких завдань підходять їм для виконання під час аудиторних завдань (інтенсивне прослуховування) і яку частину серії аудіювання бажано залишити для виконання в часи самостійної роботи. Завдяки екстенсивному аудіюванню курсанти, які мають нижчий рівень володіння мовою, можуть слухати або дивитися матеріали аудіювання самостійно стільки разів, скільки їм потрібно, виконуючи додаткові вправи, щоб поліпшити свої навички аудіювання [5, с. 182; 8, с. 18–24].

Ми також можемо оптимізувати процес викладання аудіювання шляхом змішування в серіях аудіювання двох типів обробки тексту (зверху вниз і знизу вгору). У процесі зверху вниз акцент робиться на отримання загального уявлення про аудіо текст. Під час обробки знизу вгору увагу курсантів можна зосередити на більш деталізованих елементах аудіо тексту, таких як окремі слова, фрази або сполучні конструкції. Розуміння процесу обробки знизу-вгору досягається шляхом змішування окремих елементів у ціле інформаційне повідомлення. При розробці серій аудіювання доцільно використовувати обидва типи обробки інформації. Як зазначає Джеремі Хармер [7, с. 270], існує взаємодія між двома типами обробки тексту. Без повного розуміння широкого діапазону деталей через обробку знизу вгору було б важко отримати чітке розуміння аудіо тексту. І навпаки, без розуміння глобальної теми, курсантам неможливо зрозуміти текст, навіть якщо вони розуміють його деталі. Ми можемо почати з аудіювання завдань для певного загального розуміння тексту, а потім перейти до завдань, які допоможуть тим, хто навчається, сприймати текст із значно більшою кількістю деталей, наприклад, їх можна попросити прослухати деякі конкретні відомості або мовні моменти.

Розробляючи серії аудіювання, ми повинні слідувати сучасним тенденціям у методології та розрізняти три етапи обробки аудіо текстів: перед аудіюванням, під час аудіювання та після аудіювання [5, с. 182; 8, с. 18–24]. Різні етапи аудіювання вимагають різних завдань для слухання. Завдання аудіювання зумовлені рівнем володіння мовою, а також здібностями курсантів.

Етап «перед початком аудіювання» передбачає підготовку курсантів до практики аудіювання. Завдання попереднього аудіювання полягає у створенні мотивації та активізації попередніх знань курсантів. Підготовчі види діяльності перед аудіюванням можуть включати в себе передбачення, перегляд ключової лексики та ідеї мозкового штурму.

Етап «під час прослуховування» орієнтований на розуміння аудіо текстів шляхом виконання вправ на аудіювання, які, залежно від завдання, можуть вимагати прослуховування змісту або/та вибіркового аудіювання. Широкий



спектр вправ аудіювання включає: визначення послідовності основних ідей, відповіді на запитання з багатоваріантним вибором, детальне конспектування, підведення підсумків основних ідей тощо. Їх вибір залежить від складності тексту та рівня мови й здібностей курсантів.

Етап «після прослуховування» включає оцінку аудіо тексту, яка може бути використана як основа для формування компетентності говоріння чи письма. Вона може включати в себе як заняття в класі, так і завдання для самостійної роботи: висловлення думок з теми, більш детальний функціональний і словниковий аналіз мови через ряд додаткових вправ. Розробка серій аудіювання повинна базуватися на змішаному підході до навчання, щоб забезпечити можливість самостійного навчання курсантів як у класі, так і після занять. Більше того, їхня розробка і використання передбачає написання чітких інструкцій для викладачів і курсантів щодо інтенсивних видів діяльності на заняття в аудиторії та екстенсивного аудіювання в часи самостійної роботи.

## **2. ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ**

Навчання аудіюванню передбачає зміну структури, застосування нових підходів та використання різноманітних аудіо- та відеоматеріалів.

Враховуючи вимоги до знань випускників з ESP та EAP, сучасні тенденції в освіті, які спрямовані на автономію курсантів, міждисциплінарну інтеграцію в освітні технології, і обмежений час, що виділений на аудиторне навчання, ми вважаємо, що впровадження нових серій аудіювання з елементами змішаного навчання – використання як викладання аудіювання на аудиторних заняттях, так і навчання в режимі он-лайн через широке та інтенсивне аудіювання автентичних професійно-орієнтованих матеріалів – може допомогти викладачам оптимізувати процес навчання. Послідовне аудіювання автентичних матеріалів онлайн визначає успішність результатів навчання та викладання.

Розробка та використання ефективних серій аудіювання з інструкціями для викладачів та курсантів є складним і трудомістким процесом, який 1) вимагає

добре обладнаних класів з хорошою акустикою та підключенням до Інтернету; 2) значною мірою залежить від наявності в Інтернеті добре записаних сучасних професійно-орієнтованих відео- або аудіо- матеріалів, 3) вимагає спеціальних знань і навичок викладача для успішного онлайн-пошуку, обробки, розробки та застосування таких матеріалів; 4) повинен базуватися на новій методології.

Таким чином, викладання аудіювання на основі аутентичних аудіо- та відео- матеріалів з Інтернету є викликом для викладача, але використання нових серій аудіювання є ефективним прийомом формування іншомовної комунікативної компетентності.

Перспективами подальших розвідок за цим напрямом вважаємо розгляд особливостей розробки серій аудіювання на основі Інтернет ресурсів прикордонних відомств США та Великобританії та їх використання на заняттях з англійської мови.

#### Список використаних джерел

1. Вікович Р. І. Відбір матеріалів для навчання студентів мовних спеціальностей аудіювання англійськомовних теленовін. *Вісник КНЛУ*. Серія : «Педагогіка та психологія». Київ, 2010. № 17. С. 21–31.
2. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика : учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений. Москва : Издательский центр «Академия», 2006. 336 с.
3. Дацків О. П. Принципи та критерії відбору мовленнєвого матеріалу для формування вмінь говоріння у майбутніх учителів англійської мови засобами драматизації. *Вісник Київського національного лінгвістичного ун-ту*. Серія «Педагогіка та психологія». 2010. Вип. 18. С. 75–83.
4. Крапчатова Я. А. Відбір та організація аудіотекстів для само- і взаємоконтролю рівня сформованості англійськомовної компетенції в аудіюванні у майбутніх філологів. *Вісник КНЛУ*. Серія : Педагогіка та психологія. Київ : Вид. центр КНЛУ, 2011. Вип. 19. С. 110–117.
5. Методика формування міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності: Курс лекцій : навч.-метод. посібник для студ. мовних спец. осв. -кваліф. рівня «магістр» / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2011. 344 с.
6. Ваколюк Т. В. Робоча програма навчальної дисципліни «Іноземна мова за професійним спрямуванням» для курсантів факультету «Охорони та захисту державного кордону». Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2018. 78 с.
7. Harmer J. *The practice of English Language Teaching* 4th ed. Essex : Pearson Education Limited, 2007. 371 p.
8. Lynch T. *Study Listening: A Course in Listening to Lectures and Note Taking*. Cambridge : Cambridge university press, 2004. 214 p.
9. Lynch T. *Academic Listening in the 21st Century : Reviewing a Decade of Research*. *Journal of English for Academic Purposes*. 2011. P. 79–88.

10. Vandergrift L. Facilitating Second Language Listening Comprehension: Acquiring Successful Strategies. *ELT Journal*. 1999. P. 168–176.
11. Oxford Learner's Dictionary. URL: [http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/sequence\\_1](http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/sequence_1)

### References

1. Vikovych R. I. (2010). *Vidbir materialiv dlia navchannia studentiv movnykh spetsialnosti audiuvannia anhlomovnykh telenovyn* [The criteria of English TV news selection for teaching listening comprehension to students in higher linguistic schools]. Kyiv, Ukraine : KNLU. [in Ukrainian]
2. Galskova N. D. & Gez, N. I. (2006). *Teoriya obucheniya inostrannym yazykam. Lingvodidaktika i metodika* [The theory of learning foreign languages. Didactics and methods of training] : uchebnoe posobie dlya studentov lingvisticheskikh universitetov i fakultetov inostrannykh yazykov vysshikh pedagogicheskikh uchebnykh zavedeniy. Moscow, Russia : Akademiya. [in Russian]
3. Datskiv O. P. (2010). *Pryntsypy ta kryterii vidboru movlennievoho materialu dlia formuvannia vmin hovorinnia u maibutnikh uchyteliv anhliiskoi movy zasobamy dramatyizatsii* [Principles and criteria of speech material selection for formation of future English teachers' speaking skills via dramatization]. Kyiv, KNLU. [in Ukrainian]
4. Krapchatova Y. A. (2011). *Vidbir ta orhanizatsiia audiotekstiv dlia samo- i vzaiemokontroliu rivnia sformovanosti anhlomovnoi kompetentsii v audiuvanni u maibutnikh filolohiv* [Selecting and organization of tapescripts for future philologists' self- and inter-assessment of English listening competence]. Kyiv, KNLU. [in Ukrainian]
5. Bihych O. B., Borysko, N. F., Boretska, H. E. et al. (2011). *Metodyka formuvannia mizhkulturnoi inshomovnoi komunikativnoi kompetentsii: Kurs lektsii* [Methods of forming intercultural communicative competence in a foreign language]: Lectures. Kyiv, Lenvit. [in Ukrainian]
6. Vakolyuk T. (2018). *Robocha prohrama navchalnoi dystsypliny «Inozemna mova za profesiinym spriamuvanniam» dlia kursantiv fakultetu «Okhorony ta zakhystu derzhavnoho kordonu»* [The working program of the academic discipline “Foreign language for professional communication” for the cadets of the State Border Security and Protection Faculty]. Khmelnytskyi : Publishing House of NADPSU. [in Ukrainian]
7. Harmer J (2007). *The practice of English language teaching*. 4th ed. Edinburgh : Pearson Education Limited. [in English]
8. Lynch, T. (2004). *Study Listening: A Course in Listening to Lectures and Note Taking*. Cambridge : Cambridge university press. [in English]
9. Lynch T. (2011). Academic listening in the 21st century: Reviewing a decade of research. *Journal of English for Academic Purposes*, 10, 79–88. [in English]
10. Vandergrift L. (1999). Facilitating second language listening comprehension: acquiring successful strategies. *ELT Journal*, 53(3), 168–176. [in English]
11. Oxford Learner's Dictionary. (2019). Retrieved from [http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/sequence\\_1](http://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/sequence_1) [in English]

### **Andrii Yankovets, Iryna Bets and Olena Yankovets. Online Audio and Video Materials for Teaching Professionally Oriented Listening in Military Educational Establishments**

The article examines the potential of online audio and video materials for teaching professionally oriented listening and formation of cadets' English communicative competence in higher military educational establishments. The introductory part of the article highlights the relatively low profile of listening in ESP and EAP research, and as a consequence, low quality and small quantity of audio and video listening materials used in teaching professionally oriented listening in technical universities. In the main body of the article it is emphasized on the necessity

of allocating equal time for the formation and development of all language macro-skills in close integration and on the basis of authentic professionally oriented materials. The role of listening in the development of cadets' English professionally oriented communicative competence is determined. The potential of authentic audio and video material as a source material for all activities in the process of teaching all language skills is demonstrated. There are also suggested online sources of authentic professionally oriented audio and video materials and key criteria for their selection. In the final part of the article, the formation and improvement of English professionally oriented listening competence of students in technical universities through the merging of extensive and intensive listening, and using listening lesson sequences is considered.

**Key words:** professionally oriented teaching; listening competence; higher military educational establishments; authentic online audio and video materials; listening lesson sequences; extensive and intensive listening.